

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLEÉ, uitgever en eigenaar van dit blad.
De Postrijder verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.
Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, **grootte Markt, n° 37-39, te Tongeren.**

Abonnement
Drie maal per week 6 franks per jaar.
Twee " " " 5 " " "
Een " " " 4 " " "
Een blad afzonderlijk 10 centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen 15 centiemen per drukregel.
Reclamen, romansen en andere artikelen vooraan of binnen in het blad : 1 fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 20 AUGUSTUS.

Van alles wat.

Ter gelegenheid der feesten van Brugge waover wij in onze nummers van dinsdag en donderdag de bijzonderheden aan onze lezers medegedeeld hebben, maakt de brusselse briefwisselaar van het Handelsblad de volgende gedronde overwegingen :

Wat zien wij in deze aloude vlaamsche stad Brugge ?

Men vereert er twee mannen, twee kinderen uit het volk, die de vreedmen overweldiger met heldenmoed wisten te verdriven.

Dàar is alles grootsch, vaderlandsievend, omdat alles er belgisch, katholiek en vlaamsch is. Brugge heeft gelijk, zijne groote mannen te vereeren, en het oogmerk is hiertoe wel gekozen. Indien wij tegenwoordig geen vrienden inval moeten afweren, indien de vijand zich niet aan de grenzen bevindt, toch moeten wij daarom niet inslapen.

Het groote gevaar voor ons bestaat hierin, dat wij ons zouden laten overrompelen door den revolutionairen geest, die uit het zuiden blaast.

Langs dien kant ontstaan er rampzalige denkbeelden : deze hebben reeds een gedeelte van walsch-Belgie overweldigd ; wij, wij hebben er aan weerstaan.

Mochten wij in dien strijd denzelfden moed en dezelfde krachtadigheid aan den dag leggen, waarvan onze voorvaders op het slagveld bewijs gaven ! Laat ons Belgen blijven « met hart en ziel » en den vreemdeling niet naapen.

Ter gelegenheid van het wetsontwerp op den persoonlijken dienstplicht werd er veel van vaderlandsliefde gesproken. Indien de vaderlandsliefde bestond in het zenden van elken naar de kazerne, dan zouden de Coninck en Breydel geene vaderlanders zijn geweest, want toen zij leefden waren er geen kazernen.

Onze heldhaftige gildebroers uit de middel-euwen wisten zich voor het vaderland op te offeren ; doch zij deden het uit eigen beweging, en hunne zelfverloofening had daarom niet minder verdiensten.

Er zou daarin stof gelegen zijn voor eene koninklijke redevoering, indien de Koning ons wilde aanzetten de voorbeelden te volgen van onze voorvaders, die mannen waren van overtuiging en plicht, omdat zij mannen waren van geloof.

Onze liberaaltes en alwetters zullen niet te vreden zijn. Er komt een nieuws uit Frankrijk dat maar erg is voor die... vrienden van 't onderwijs mits duimkruid. De liberale Minister Spuller heeft aangekondigd : dat een aantal nuttelooze scholven zullen afgeschaft worden daar zij eene lautere geldverkwisting zijn !

Wat zullen de Belgische liberalen, die vrienden van 't onderwijs uit eigen belang, daar zoo al van zeggen ?

Zwijgen over Frankrijk en voortgaan in 't schreeuwen tegen den barbaar Thonissen !

Deze laatste weken zijn een half dozijn ambtelijke gezeden-onderwijzers veroordeeld voor slagen en wredeheden op huone-lerlingen, voor bedrog en oneerlijkheid, enz. Wij maken er geene melding meer van omdat die feiten te dikwijls gebeuren. Maar zij bewijzen dat de gezeden-bladen alle redenen hebben om te zwijgen wanneer een katholiek onderwijzer iets mispeunt.

Het schijnt dat M. Buis — de droevige held van 7 September 84 — vol achterdocht de toekomst inziet. En hij weet wel waarom.
In October moet hij met de liberale meerder-

EEN REISJE IN DUITSCHLAND (1)

Werd ik honderd vijftig jaren oud, dan zou ik nog het geheugen van Mulbach niet verliezen. Mijne horlogie teekende acht uren, toen wij op eene der schoonste avonden der maand juni 1830, deze stad binnenreden. Op onze reis was Mulbach slechts eene uitspanning, niets meer, niets minder. De vermoedens had mijnen reisgenoot en mij genoodzaakt er de nacht door te brengen. Mulbach bestaat slechts uit eene straat. Deze straat, aan de twee einden derwelke eene versterkte poort staat, is in hare geheele lengte, door eene beek van drie voet breedte en twee voet diepte, doorloopen. Op het einde van de straat, van de beek en gevolgenlijk van de gansche stad, verheft zich aan den oostkant, eene gothische kerk. Zie daar de gansche beschrijving van Mulbach.

Onze eerste zorg, toen wij op den forum gekomen waren, was van onder het droog te geraken. Mulbach bezit drie hotellen : de *Leruo*, de *Regenboog* en de *Zwarte Arend*. In gewonnen tijd, zijn er dat twee te veel ; op feest- en kermisdagen moesten er nog wel eene halve dozijn erbij zijn. Dat is overigens de geschiedenis van alle kleine steden der wereld. Wij waren ongelukkig, want wij kwamen te Mulbach aan, op eenen gekarillonneerden feestdag. Nergens was het kleinste plaatsje te vinden. Alles was zoo vol als een ei, zeiden de

(1) Verboden nadruk.

heid van den gemeenteraad van Brussel herkozen worden. Welnu in 't vooruitzicht hier kiezing is de radikale klik met Janson aan het hoofd reeds volop aan 't werken om de openstaande zetels te veroveren.

De radikalen die M. Buis in 1884, als een afgod aanbaden, zullen nu in 1887, diezelfde persoon hardnekkig bestrijden. Voegt daarbij de werking der Onafhankelijkheiden en Konservatieven die van hunnen kant ook niets zullen verwarlozen om het stadhuis van Brussel te bekrachtigen en het zal u gemakkelijk zijn een gedacht te maken van de schrik en de wanhoop waarmede M. Buis beziel is.

De liberale bladen — hierin nogeens volkomen 't akkoord met de socialisten — vallen hevig uit tegen de wet door de Kamer gestemd, en waarbij de ophitsingen tot misdoen bij middel van schriften enz., strengelijk worden gestraft, zelfs dan wanneer zij geen uitwissel hebben gehad.

Hier toont de liberale drukkers nog eens hoe hare partij de handhaving en de verdediging der openbare orde verstaat. Welhoe, volgens haar zou men straffeloos in redevoeringen en schriften de werklieden mogen ophitsen tot brandstichting, plundering, aanranding van personen en eigendommen !

Een gezedenblad zegt, onder anderen : De dagbladschrijvers of alle personen die zich met politiek bezighouden en redevoeringen doen, zullen voorzichtig moeten zijn. Een enkel verkeerd woord zal voldoende zijn om hem eene boet of gevangenisstraf op den hals te halen.

Een eerlijk man moet nooit voorzichtig zijn om niet te stelen. Dat verbiedt zijn eigen. Zoo ook is het met de ophitsingen tot de misdaad. Er kan hier geen sprake zijn van een verkeerd woord, maar van rechtstreeksche of kwaadwillige oproepen tot geweld, zoals er in Maart 1886 door de socialistische drukkers en voor dien tijd door de liberale dagbladen veel zijn gepleegd geworden.

Er is maar eene reden om middelgeen waarom de liberale drukkers zoo bang is voor die alleszins rechtvaardige wet : 't is dat zij zich, zoo goed als desocialisten, plichtig gevoelt aan de gewoonte van het misdrijf dat die wet voor doel heeft te betengelen.

Eindelijk mogen wij zeggen dat de Kamer veel goed werk heeft afgedaan, in de laatste dagen.

Een groot getal nuttige wetten werden gestemd die ganschen ten voordeele van het werkvolk en den landbouwer zijn, vooral mogen wij dit zeggen van het afschaffen der *baumolens* en het regelen der betaling van de dagloonen.

Sedert jaren vroegen wij eene wet op dat jammerlijk misbruik, alsook op het misbruik der sterke dranken.

Het liberalisme deed niets om dit alles uit te roeien, het zat gedurig met den kiezingsbril op den neus en vreesde zonder twijfel dezen of genen vriend-kiezer te krenken.

Vandaag zijn deze wetten gestemd ; maar al hebben vele liberalen ze mee gestemd, toch vinden zij alkerking in de liberale gazetten.

Dat is zoo den regel : al wat het ministerie doen zal voor het werkvolk, zal alkerking vinden : eerstens omdat het gedaan wordt door het katholiek kabinet, en ten andere omdat het gedaan wordt voor het werkvolk.

Het liberalisme heeft veel liever een altijd misnoegd werkvolk, omdat dit alsdan veel meer genegen is straatpolitiek voor de liberalen te maken. Dat is zoo, en niet anders.

In den regel betalen de landbouwers in Amerika geene pacht voor het land, dat zij bebouwen — het land, waar zij zich gevestigd hebben behoort hun met alles wat er op staat ; terwijl, dank zij het klimaat en andere omstandigheden een prachtige oogst daar regel is en niet eene

uitzondering, zoals in Engeland en ook elders in Europa. De landbouw is in Amerika een winstgevend bedrijf, en daarom kunnen de landbouwers ons wel hergeen zij te veel hebben tegen lagen prijsafzetten. In een land, waar de landbouw bloeit en rentegevend is, bloeien alle beroepen en takken van handel eveneens. Overvloed en tevredenheid heerschen er allerwege.

In verscheidene europesche staten daarentegen is de landbouw op dit oogenblik geen winstgevend bedrijf, de gehele landbouwrijverheid staat stil. Het beejtje gelk, dat de landbouwer er oog bezit, mindert meer en meer ; zij betalen hun pacht en levensonderhoud van hun kapitaal. Deze treurige toestand kan onmogelijk langer duren. Hoe zouden de europesche pachters op deze wijze kunnen mededingen met de amerikaansche landbouwers ?

De levensmiddelen zijn in Amerika bijzonder goedkoop, en veel goedkooper dan in Europa ; de kosten van levensonderhoud zijn dus betrekkelijk gering en onschoon kleeding, artikelen van werelde en het loon der werklieden en dienstboden er veel duurder zijn dan in Europa, zoo is tech de amerikaansche werkmán er honderd ten honderd beter aan toe dan de europesche, omdat hij hooger loon trekt en goedkooper voedsel kan verkrijgen.

Het vierde «*Werkerskongres*» moest zondag te Bergen plaats hebben.

Bij gelegenheid van vroegere vergaderingen van dien aard was er reeds twist ontstaan, en dezen keer is de boom gebersten.

Met 60 stemmen tegen 46 werd aan de afgevaardigden van den *Centre* en den *Borinage* den toegang geweigerd, en zij werden letterlijk aan de deur gesloten.

Terwijl de eenen hun congres voortzetten richtten de anderen er ook een in, dat voor dagorde heeft, een algemeen reglement op te stellen voor de *parti socialiste republicain belge*. Dit is de naam, die voortaan door het afgescheurde gedeelte zal gedragen worden.

De groote reden van de scheuring schijnt te zijn dat de brusselse socialisten de hulp der *bourgeois*... hebben ingeroepen, om *citoyen* Van den Dorpe gekozen te krijgen, terwijl het reglement all-overeenkomst met de *bourgeois* verbiedt.

Een Engelsman, zekere *Headingley*, die de zittingen bijwoonde, werd door de politie opgezocht krachtens een mandaat van uitdrijving dat tegen hem was uitgevaardigd. Hij had zich echter bij tijds uit de voeten gemaakt. Het schijnt dat hij zich nog in 't land verscholen houdt.

Deze Engelsman had de revolutie openlijk aangepreke en zelfs gezegd, dat men er mee moest beginnen eer de Maasforten gebouwd worden.

In de redevoering welke de koning verleden maandag te Brugge heeft ingesproken en welke de *Postrijder* dinsdag reeds, voor elk ander blad heeft medegedeeld, wordt verzegd dat de priester tijdens den Sporenslag op het slagveld stond, om den stervende op te beuren, om den doode te zegenen.

Dat wil zeggen dat de priester moet soldaat worden 't roepen de geuzen.

Wij denken antegedeeld dat de koning heeft willen zeggen dat de aalmoezenners, die de kazerne heeft afgeschaft, die zij verbanden uit de kazerne en fortren, noodzakelijk moesten hersteld worden ; dat de godsdienst den soldaat op het slagveld moet vergezellen.

Dat zelfs moeten de woorden beteekenen, of deze hebben geene reden van bestaan.

Men behoort den priester niet te dwingen om daar te komen waar het gevaar is : daar is integendeel zijne plaats, hij weet dit en hij is er altijd als men hem den weg niet afsnijdt.

Wij moeten geene voorbeelden zoeken in de

kan vereischen. Eene diepe stilte heerschte er ; dat kwam ons zonderling voor. Terwijl wij dazend gissingen maakten, stapten wij van ons rijtuig af, en, zonder een oogenblik te verhezen, traden wij de groote zaal binnen. Deze zaal was rijkelyk gemeubeld en buitengewoon net. Twee personen bevonden er zich. De eene, bejaarde dame, op wier neus een gouden bril poonkte, hield zich bezig met horden ; de tweede, grijsaard van het voorkomende gelaat, las den Bijbel.

Hij kwam ons te gemoet, groette ons beleefd en het woord nemende :

— *Mein Herr, zeide hij, wees wollen Sie, ich bitte ?*

— *Mein Herr, antwoordde ik, ich sprech nicht deutsch. Ich bin von Belgisch Limburg zu hause.*

— In dat geval, mijnheer, hernam hij in zuiver vlaamsch, aan welke gelukkige omstandigheid ben ik uw verzoek verschuldigd ?

— Aan den donkeren avond die ons niet toeliet van verder te gaan, haasste zich Predesco te antwoorden.

— En waarmede kan ik u dienen ?

— Waarmede ! dat is eene schoone vraag ; eerstens met ons een goed middagmaal op te dienen, en tweedens, met ons elk een bed te bezorgen, twee zaken waar wij uiterst verlegen voor zijn, zonder nog van onze koetsier en onze besten te spreken, die alle drie van honger afvallen.

— Weest welkom, mijnheeren, gij zult alles hebben wat gij verlangt, uitgezonderd nogtans eene kamer, want... Maar toch, wij zullen trachten...

Deze woorden met eene ernstigen geinsden toon uitsprekende wierp onze hospes een oogje aan de oude dame die heimelyk grimlachte.

Ik was verwonderd, ik beken het, niet alleen

vreemde geschiedenis ; wij vinden ze hier — alweer hier — in onze eigen bladzijden.

Op het Groeningherveld, waar onze vaders streden, was de priester aanwezig ; hij gaf de communicatie aan de bevelhebbers, hij zongde het lezer, en de soldaten, door hem bezield, grepen een handvol aarde van den vaderlandschen grond en kusten die. Wat klerikalen, niet waar ?

Op al de slagvelden, van die dagen af tot op het veld van Waterloo, was de priester aanwezig.

En toen onze patriotten in de Kempen, in Vlaanderen, in Klein-Brabant, in Limburg en elders vrijwillig het wapen opnamen, om den overweldiger met riek en pook in de lenden te zitten, was het getal priesters in hun midden overgroot.

Ja, de priester is overal, in de oogeblikken van gevaar. Als de cholera de bevolking wegmaait, verschijnt de zwartrok, even als de zuster van liefde.

Wel verschillend van de vrijdenkers, die over het algemeen maken dat zij uit de voeten zijn, daar waar hun pels gevaar loopt.

Neen, de priester moet niet gedwongen worden en de woorden des Konings hebben dus de betekenis niet die de geuzen er aan geef, die enkel den priester naar de kazerne slepen zou, om hem te bespotten, te vernederen en zoo mogelijk te bederven.

Landbouw.

Beknopt verslag van een landbouw-voordracht gegeven te Genck, door den heer Hyac. Vanderyst, Staats-landbouwkundige.

HET DOELMATIC GEBRUIK DER SCHEIKUNDIGE MESTSTOFFEN.

INLEDE.

IV. *Tot welk punt is het voordelig scheikundige meststoffen in de velden te gebruiken ?*

Wij hebben reeds doen opmerken dat het in 't algemeen voordeliger is scheikundige meststoffen te gebruiken dan stalmest. Alle landbouwers die proefvelden ingericht hebben zijn overeenstemmig aangaande dit punt. De voordelen van het gebruik der minerale meststoffen zijn immers menigvuldig.

1. *Men vermeerdert alzoode vruchtbaarheid van den grond.*

Men kan door het gebruik van deze stoffen den grond niet verarmen of uitputten. Immers indien de stikstof uit de lucht voortkomt bezorgt men niet deze meststoffen aan de planten al wat zij noodig hebben.

2. *Men zal een groot getal onkruiden doen verdwijnen.*

De mos zal reeds het eerste jaar vergaan.

De bezen, bloembiezen, de zegenen, de kattenstaarten, de zarkel, de ratelen zullen weldra verdwijnen en allemskens verdwijnen. Nogtans in zekere gevallen zal het noodig zijn groeven of grachten uit te werpen indien men dit doel wil bereiken.

3. *Men zal klaver doen groeien.*

De klaverachtige planten zijn verbeterende planten. Zij vooral kunnen eene groote hoeveelheid stikstof aan de lucht onttrekken.

4. *Het hooi zal eene grootere waarde hebben.*

De scheikundige oedeling leert dat men door het gebruik van deze meststoffen de waarde van het hooi kan verdubbelen. Zekere wilanden leveren hooi op van zeer geringe waarde en zelfs hooi dat nabelyk kan zijn voor de gezondheid der dieren. Deze wilanden kan men slechts met scheikundige meststoffen verbeteren.

5. *Men zal eene grootere opbrengst bekomen.*

Ziehier den uitslag van proefvelden welke wij ingesteld hebben in de Kempen :

Naam der instellers	zouder mest	katoen 300 kv. metaal slakken 1000 kv.	vermeerdering van opbrengst
MM.			
Brakens, Peer	2325	4100	1775
Leemans, Helchteren	2175	3175	1000
Julens, Heusden	1800	3000	1200
Jacobs, Baten	1575	3900	1325
Broes, Tongeren	2300	4100	1800
Doms, Tessenderloo	2975	4425	1450
Vanderyst, Tongeren	2622	3872	1250
Thielen, Hechtel	2875	4225	1350
Indekeu, Neer-Ostereen	2533	4000	1467(1)
Buyghen, Boeselt	5323	7475	2150(2)

(1) Hier hadden wij de kaniet vervangen door 300 kilos potasch-chloruur.
(2) De opbrengst begreep het gras en nagras.

Al deze proefvelden zijn ingesteld geweest in min of meer vochtige, natte en zure wilanden.

Wij geven hier slechts de opbrengst voor het gras en niet voor het nagras. Men moet in acht nemen dat dit meststof nog eene groote vermeerdering voor het nagras zal geven.

Wij herinneren nog eens dat het voordelig en zelfs noodig kan zijn in zekere gevallen soda-nitraat te gebruiken. Maar de landbouwer moet proven instellen om te bepalen tot welk punt dit voordelig is. Het is vooral in de droevige wilanden dat men deze meststoffen moet aanbrengen.

De landbouwer moet soorts mengestelde meststoffen koopen. Het is bijna altijd onmogelijk volledige meststoffen doelmatic te gebruiken. De landbouwer moet in het algemeen de kaniet en de metaalslakken voor den winter en het soda-nitraat na den winter gebruiken.

Stads- & provincie nieuws.

Het geuzenblad heeft verleden zaterdag een artikel afgekondigd dat men niet anders kan noemen dan eene slechte daad.

Over eenige weken hebben wij aangekondigd dat de Concordia een festival ging inrichten ter gelegenheid der aanstaande kermissen. Te gelijker tijd las men in het geuzenblad dat de zangmaatschappij *Atanacia* voor het zelfde tijdstip een festival zou inrichten. De twee maatschappijen, de Concordia eerst, de *Casino* daarna, wendden zich tot het gemeenteraad-bestuur om een subsidie te bekomen ten einde de onkosten te dekken.

Tot daar toe was alles in den regel.

Sedert hebben wij de leden van den *Casino* van denz tot denz dien rondgaan ongeld te verzamelen ; zij hebben geld ontvangen van katholieken zoo wel als van liberalen ; terwijl zij de hand uitstaken verzekerden zij dat het festival buiten elken partijgeest zou gegeven worden.

En daarna komt het geuzenblad eenen zotten uitslag doen tegen de katholieken, hen beschuldigende van vijandig te zijn aan feesten die voor doel hebben vreemdelingen naar de stad te trekken, en het roept nit : « Na den goeden uitslag der cavalcade van Paaschmaandag, na de woorden van eendracht, door den heer burgermeester uitgesproken in publieke zitting van den gemeenteraad, ja zelfs na de artikelen van «*Postrijder* en «*Courrier*, had menigeen de hoop gekoesterd dat op het terrain der vermaaken of « openbare verlustingen, de politiek voortaan zou « uitgesloten blijven. Gij zijt er wel mede ! »

Het geuzenblad eindigt met te zeggen : « de Concordia heeft beslist dat er geene verstandhouding met eene liberale societiet mogelyk is. »

Een enkel woord zal ons genoeg zijn om de kwade trouw van het geuzenblad te doen uitschijnen.

Verleden zaterdag toen het geuzenblad met veel handbeslag aankondigde dat de Concordia beslist had zich met met den *Casino* te zullen verstaan, toen wis de *Commissie van de Concordia* zelfs nog niet verquader geweest om over de zaak te spreken. Zij had dus in het geheel nog niets beslist.

Welnu, de *Commissie der Concordia* is verleden

vielen mij uit de handen ; ik bezag de dame, die dienstmeid, de schotel en Predesco, gelijk iemand die uit eenen diepen slaap ontwaakt.

— Meijnvrou, riep ik uit, rijt gij van Brussel ?

— Geenzins, mijnheer, ik ben uit Saksen.

— Dan hebt gij in Belgie gewoond ?

— Nooit.

— Drommels, hernam ik toen zij verwijderd was, dat zijn aardige aubergisten ! Wat dunkt u daarvan, Predesco ?

Mij dunkt dat indien Z. M. de keizer van Oostenryk eenigzins aan onze archting hield, hij aan al zijne hotelbazen moest gebieden zoo knap vlaamsch te spreken. Maar zwijg nu daarvan, het is kwestie van hier met de tanden te spelen.

Op een twee drie, waren de schotels ledig.

— Zeg eens, grommelde eindelijk Predesco zich op zijnen zetel uittrekkende, weet gij wel dat het ons niet veel geschaad heeft dat de drie voornaamste hotellen van Mulbach zoo vol waren als een ei ?

— Dat zeg ik ook, wij zijn gediend gelijk de prinsen.

— Ja maar, wee de vijfkrankstukken !

— Mijn vriend, alle moeite moet betaald worden. Doch, nu eens wat anders ; wie goed geslagen heeft zoo wel willen eten, en die goed geeten heeft zoo wel willen...

— Slapen, niet waar ?

— Gij hebt veel scherpsichtigheid. Hoe laat is het ?

— Half elf.

— Half elf ! en wij moeten morgen voor den dag op reis zijn. Geen oogenblik te verliezen, belt... ! Hola ! baas ! hospes ! keltner ! Vrouw !... ! Hoe ! geen mensch die antwoordt ?

(Wordt vervolgd.)